

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України
від 28 грудня 2001 р. № 1768»

1. Мета

Метою прийняття акта є створення зрозумілої та прозорої процедури укладення та погодження охоронного договору на об'єкти культурної спадщини, спрощення процедури погодження охоронного договору, а також створення умов необхідних для практичної ідентифікації стану об'єкта культурної спадщини задля подальшої охорони і збереження.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект постанови розроблено Міністерством культури та інформаційної політики України відповідно до пункту 428 Плану пріоритетних дій Уряду, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.03.2023 №221.

Відносини у сфері укладення охоронного договору на об'єкти культурної спадщини врегульовані у статті 23 Закону України «Про охорону культурної спадщини», а також у Порядку укладення охоронного договору на пам'ятки культурної спадщини, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 р. № 1768 (далі – Порядок).

Охоронний договір у сфері охорони культурної спадщини є ефективним та доступним інструментом для охорони, збереження та закріплення цільового використання об'єкту культурної спадщини.

Проте на момент розроблення проекту постанови кількість укладених охоронних договорів на пам'ятки національного значення, місцевого значення та щойно виявлених об'єктів культурної спадщини суттєво різниться від загальної кількості таких об'єктів, що негативно впливає на захищеність пам'яток.

Основними причинами небажання власників укладати охоронні договори на об'єкти культурної спадщини є нечіткість та складність процедури укладення.

Так, у чинній редакції Порядку відсутня диференціація охоронних договорів відносно виду об'єкта, відсутні вимоги до охоронного договору на щойно виявлені об'єкти культурної спадщини, не прописані механізми укладення охоронних договорів відносно наявності чи відсутності органу охорони культурної спадщини місцевого рівня.

Проектом постанови передбачено створення окремих видів охоронних договорів залежно від об'єкта культурної спадщини, а саме відмінність додатків до охоронного договору, що допомагає повністю та належно оцінити стан пам'ятки, спрощує для власника кількість необхідних додатків. У діючій редакції постанови додатки до охоронного договору не розгалужені за видом об'єкта, що впливає на неможливість укладення охоронного договору, адже обов'язкові поверхові плани пам'ятки неможливо розробити на пам'ятку археології або

пам'ятку монументального мистецтва.

Проект постанови вирішує зазначені вище питання, застосовуючи індивідуальний підхід до об'єкта залежно від його просторових характеристик, уніфікуючи підходи до оцінки стану збереження об'єкта та його ідентифікації.

Проектом постанови передбачається також зміна порядку подання на погодження охоронного договору на пам'ятку національного значення до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, а саме створення механізму подачі електронної копії паперового оригіналу охоронного договору та отримання погодження шляхом надсилання листа погодження з накладеним кваліфікованим електронним підписом уповноваженого представника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини. Такий підхід дозволяє оптимізувати процедуру, тобто скоротити час, що витрачається на надсилання оригіналів охоронного договору засобами поштового зв'язку, а також частково перевести процедуру укладення такого виду охоронного договору в цифровий формат.

Окремо необхідно звернути увагу на передбачення у проекті акта форми укладення охоронного договору на щойно виявленій об'єкт культурної спадщини (його частини). Частина перша статті 23 Закону України «Про охорону культурної спадщини» передбачає обов'язок власників щойно виявлених об'єктів культурної спадщини чи їх частин укладати охоронні договори, проте питання затвердження такої форми охоронного договору не було вирішено станом на момент розробки проекту постанови. Така правова невизначеність негативно впливала на стан збереження об'єктів культурної спадщини, призводила до колізій трактування законодавства та зобов'язувала власників до дій, що не можуть бути виконані.

Враховуючи зазначене, проект постанови вирішить велику кількість проблемних питань застосування охоронного договору як інструменту охорони і збереження пам'яток, що позитивно впливатиме на захищеність об'єктів культурної спадщини, створить можливість формувати доступні та практично доцільні вимоги до укладення охоронних договорів, спростить процедурні питання та скоротить час їх укладення.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується внесення змін до назви та пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 р. № 1768 та викладення Порядку укладення охоронних договорів у новій редакції.

Проектом акта також пропонується передбачити форми договорів на пам'ятки культурної спадщини та щойно виявлені об'єкти культурної спадщини чи її (його) частину.

4. Правові аспекти

Зазначену сферу суспільних відносин регулює Конституція України, Закон

України «Про охорону культурної спадщини».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребуватиме додаткових витрат із державного та місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Консультації із заінтересованими сторонами стосовно проекту акта не проводилися відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови, як державної. Крім того, реалізація акта не матиме впливу на інтереси окремих верств (груп) населення, об'єднаних спільними інтересами. Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

Положення проекту акта не стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, не стосуються права свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

У проекті акта відсутні положення, які порушують принципи забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті акта відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Прийняття акта позитивно вплине на процес укладення охоронних договорів, спростить процедуру укладення охоронного договору, збільшить кількість укладених охоронних договорів, розмежує охоронні договори за видами об'єктів культурної спадщини, створить сприятливі умови для укладення охоронних договорів на щойно виявлені об'єкти культурної спадщини, що призведе до покращення стану збереження об'єктів культурної спадщини.

Т.в.о. Міністра культури
та інформаційної політики України
« ____ » _____ 2023 р.

Ростислав КАРАНДЄЄВ

